

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
Kikity

Gmina Jeziorany
Powiat Olsztyński
Województwo Warmińsko - Mazurskie

Kikity

Spis treści:

I.	Wstęp.....	3
II.	Informacje ogólne o Gminie Jeziorany	5
III.	Charakterystyka sołectwa Kikity	6
	1. Rys historyczny	6
	2. Położenie	6
	3. Powierzchnia	6
	4. Zabytki	7
	5. Klimat	8
	6. Geomorfologia i budowa geologiczna	9
	7. Gleby	9
	8. Lasy i zadrzewienia	10
	9. Wody powierzchniowe	10
IV.	Sfera społeczna	11
	1. Ludność	11
	2. Instytucje	11
	3. Działalność kulturalna i sportowa	11
	4. Bezpieczeństwo publiczne	11
V.	Infrastruktura techniczna	12
	1. Zaopatrzenie w wodę	12
	2. Kanalizacja i oczyszczanie ścieków	12
	3. Gospodarka odpadami	13
	4. Energetyka	13
	5. Komunikacja	13
	6. Sfera gospodarcza	14
	7. Rolnictwo	14
VI.	Analiza SWOT wsi i sołectwa	16
VII.	Wizja rozwoju wsi i sołectwa Kikity	17
VIII.	Zadania planowane do wykonania w okresie 2008-2016	19

I Wstęp

- Sołectwo Kikity jest jednym z sołectw gminy Jeziorany, liczącym około 120 mieszkańców. Położone jest przy trasie Jeziorany – Biskupiec, w odległości 8 km od Jezioran.
- Położenie wsi w atrakcyjnej okolicy – cisza, spokój, sielski klimat i piękna zieleń otaczająca całe sołectwo.
- Mieszkańcy sołectwa chcą żyć w atrakcyjnej, ładnej i przyjaznej wsi. Poprawiając warunki swojego zamieszkania i rozwijając swoją wieś, chcą przy okazji zintegrować się wspólnie działając na jej rzecz.
- Trudno jest sfinansować wszystkie potrzebne mieszkańcom przedsięwzięcia, zatem jedną z dróg do poprawy jakości ich życia oraz tworzenia nowych źródeł utrzymania może być pozyskiwanie funduszy zewnętrznych, w tym z Unii Europejskiej. W związku z czym *mieszkańcy opracowali plan odnowy miejscowości*.
- *Plan odnowy miejscowości* ma też pobudzić mieszkańców do wspólnego działania na rzecz Kikit. Plan jest dokumentem strategicznym, stworzonym przy znacznym udziale mieszkańców. Określa najważniejsze działania, które sami zainteresowani uznali za istotne dla swojej miejscowości, działania które pomogą im rozwiązać problemy, pokonać bariery i osiągnąć stawiane sobie przez nich cele. Proponowane przedsięwzięcia mieszkańcy uznali za realne, możliwe do zrealizowania, przy założeniu także ich własnej aktywności oraz przy zaangażowaniu władz samorządowych Gminy Jeziorany. *Plan odnowy miejscowości* pozwolił także na uświadomienie sobie przez mieszkańców ich roli w tworzeniu pomysłów na własny rozwój i poprawę warunków życia.
- *Plan odnowy miejscowości* powstał w wyniku dyskusji na zebraniach wiejskich, po konsultacji Rady Sołectkiej z mieszkańcami

- Plan odnowy wsi ma być między innymi załącznikiem do projektów zgłaszanych w celu uzyskania *pomocy finansowej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013*. Plan odnowy wsi Kikity dotyczy kolejnego okresu programowania wymienionego wyżej. W okresie tym podejmowane będą określone – z uwagi na zaplanowane cele i priorytety rozwojowe – działania inwestycyjne, a także inne o charakterze szkoleniowym czy rekreacyjno – wypoczynkowym (Np. imprezy). Podjęcie się realizacji danego zadania poprzedzone zostanie przygotowaniem niezbędnych opisów i uzasadnień realizacji zadania, opracowaniem zakresu rzeczowego, określeniem kosztów i terminów realizacji. Tak przygotowane i określone zadania będą przyjmowane przez zebrania wiejskie i będą stanowić kolejne załączniki do planu.
- Opracowany *Plan odnowy miejscowości Kikity* wraz z opisem danego zadania, stanowić będzie nierozdzielny *załącznik składanego o dofinansowanie wniosku do różnych instytucji finansujących*.

Kikity

II. Informacje ogólne o Gminie Jeziorany

Gmina Jeziorany położona jest w północno-wschodniej części kraju, w środkowej części Pojezierza Mazurskiego w dorzeczu Łyny, na szlaku Olsztyn – Lidzbark-Warmiński. Na obszarze gminy usytuowanych jest 8 jezior, z których wyjątkowo atrakcyjne jest jezioro Blanki oraz przylegające do granic gminy jezioro Luterskie. Miasto i okolice stanowią oazę na turystycznej mapie Polski. Szczególnie, że teren ten stanowi malowniczy krajobraz sfałdowanej przez ustępujący lodowiec ziemi, pełnej rozpadlin i wzgórz morenowych, dając panoramę pełną interesujących i zadziwiających widoków. Jak choćby ten z okolicy Radostowa, gdzie naturalne ukształtowanie terenu stworzyło niemal górską serpentynę szosy. Niebawą atrakcją jest rezerwat unikatowego ptactwa wodnego w Ustniku oraz zespół trzystuletnich cisów o obwodzie ok. 1,2 m rosnących w okolicach Kikit.

Położony nad jeziorem Luterskim Ośrodek Wypoczynkowy ODKSW w Kikitach działa cały rok, dysponuje 262 miejscami w budynku całorocznym i w pawilonach letnich. Goście mogą skorzystać z bardzo dobrze zorganizowanej bazy sportowo – rekreacyjnej: kortu tenisowego, boisk do badmintona, boisk do gry w siatkówkę, plaży, kąpieliska z pięknym mołem, przystani ze sprzętem wodnym, sauny, siłowni, rowerów turystycznych. Z myślą o dzieciach w Ośrodku wybudowano wspaniały plac zabaw z czarownym zamkiem pośrodku. Ponadto bogactwo ryb w jeziorze stwarza istny raj dla wędkarzy.

Miłośników zabytków zachęcamy do zwiedzania pięknych kościołów. Szczególnie polecamy kościół p.w. św. Jana Chrzciciela w Tłokowie z XIV wieku o charakterze gotyckim, orientowanym, murowanym z cegły, salowy z zakrystią od północy i kruchtą od południa. Ołtarz główny, barokowy, wyłożony pochodzi z XVII w. posiadający bogatą dekorację akantową.

Na uwagę zasługuje również kościół św. Bartłomieja w Jezioranach wzniesiony w 1345 roku o halowej budowli, pięcioprzęsłowej z piętrową zakrystią. Wnętrze kościoła stanowi trójnawowa hala z późnogotyckim, bogatym sklepieniem gwiazdzystym. Kościół między innymi wyposażony jest w niegdyś bogato zdobione płaskorzeźbami i rzeźbami organy pochodzące z XVI – XVII wieku.

III Charakterystyka Sołectwa Kikity

1. Rys historyczny

Kikity – wieś położona na Warmii, 8 kilometrów na wschód od Jezioran, na południowo – wschodnim brzegu jeziora Luterskiego. Wieś założył w 1341 roku Wójt Krajowy Warmiński Henryk Luter na 24 włókach na prawie pruskim. W roku 1558 biskup Warmiński Stanisław Kozjusz odnowił lokalizacyjne o zmienił prawo na Chełmińskie. Sołtysem był wówczas Jan Königsman. W roku 1587 gospodarowało tu 10 chłopów a w 1612 biskup Szymon Rudnicki zezwolił na wybudowanie karczmy. W roku 1818 mieszkało 166 osób, a w 1939 – 199. Po roku 1945 Kikity zostały wsią sołecą liczącą w 1978 roku 134 mieszkańców. We wsi zachowała się kaplica z 1860 roku z zespołem dziewiętnastowiecznych rzeźb ludowych. Do roku 1972 była też szkoła.

2. Położenie

Miejscowość Kikity jest jednym z 22 sołectw Gminy Jeziorany, położonej w środkowej części Pojezierza Mazurskiego, w dorzeczu Łyny. W dawniejszych czasach miejscowość ta nazywała się Kekitten.

3. Powierzchnia

Wieś i Sołectwo Kikity zajmuje powierzchnię 1408,53 ha, co stanowi 6,75 % powierzchni Gminy.

4. Zabytki i atrakcje Kikit

4.1. Kapliczka z dzwonnicką murowana

4.2. Kapliczka przydrożna neogotycka

4.3. Ośrodek Doskonalenia Kadry Służb Więziennych

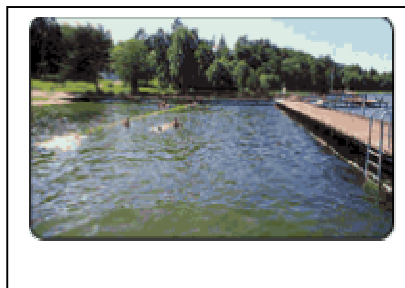
Głównym miejscem skupiającym turystów jest

jezioro Luterskie i usytuowany przy nim Ośrodek Doskonalenia Kadry Służb Więziennych

zaopatrzone w plażę ze strzeżonym kąpieliskiem,

otoczonym pięknym mołem spacerowym oraz dobrze wyposażoną wypożyczalnią

sprzętu wodnego i turystycznego (m.in. łódki, kajaki, rowery wodne).

W kompleksie sportowym znajdują się: siłownia i sauna, kort tenisowy, kręgielnia, stoły do tenisa stołowego, boisko do piłki nożnej, boisko do siatkówki, boisko do siatkówki plażowej, boiska do mini koszykówki oraz boiska do badmintonu.

W ośrodku znajdują się 82 miejsca w pokojach 2-,3-,4- osobowych wyposażonych w kabiny natryskowe, radio i telewizję satelitarną (również apartamenty).

W kompleksie znajduje się też sala konferencyjna na około 80-90 miejsc wyposażona w środki audiowizualne i dydaktyczno-szkoleniowe oraz nagłośnienie bezprzewodowe. Do niewątpliwych atrakcji należy zaliczyć m.in. ogniska nad jeziorem, wycieczki rowerowe po okolicznym lesie, zimowiska, kuligi, zabawy karnawałowe.

Woda posiada I klasę czystości, a na wędkarzy czekają bardzo smaczne ryby: węgorz, szczupak, okoń, płoć, sieja, sielawa itp. Można skorzystać z wędzarni i smaźalni ryb.

4.4. Pole namiotowe

4.5. Jezioro Luterskie o powierzchni 692 ha.

W południowej części jeziora znajduje się „Ptasia Wyspa”

4.6. Na skraju wsi nad brzegiem jeziora znajduje się pomnik przyrody – głaz „Wodnik” o obwodzie 11 m.

4.7. Wendykowa Góra o wysokości 190m n.p.m., z której roztacza się piękny widok na wieś

4.8. Otoczenie leśne, gdzie możemy spotkać okazałe cisy, pomnik przyrody – lipę o sześciu pniach, głaz „Gnejs” o obwodzie 9,8m oraz kurhany.

4.9. Lotnisko dla małych samolotów

4.10. Coroczne wyścigi kolarskie

4.11. Kurhany

Członkowie Stowarzyszenia Miłośników Historii i Kultury Prusów *Pruthenia* dokonali przełomowego odkrycia. Bazując na publikacjach archeologicznych z XIV wieku, a w szczególności na rozpoznaniach archeologicznych dr Mirosława Hoffmana i Jarosława Sobieraja, rozpoczęli ekspedycję w celu lokalizacji obiektów kurhanowych na trasie Biesówko - Kikity - Żardeniki. Kurhany, obok kulistodennych naczyń, to najbardziej widoczny wyznacznik kultury kurhanów zachodniobałtyckich. Są to duże skrzynie wykonane z płyt kamiennych lub prostokątnych bruków, na których ustawiano z reguły wiele popielnic.

Przedsięwzięcie trwało dwa miesiące i zakończyło się sukcesem. Udało się odnaleźć sześć kurhanów. Wszystkie porośnięte były samosiejkami i większymi drzewami, które utrudniały ich lokalizację. Cmentarzysko kurhanowe w Kikitach oraz cmentarzysko położone w jego najbliższej okolicy wskazuje na istnienie w tym rejonie dużego skupiska osadniczego uformowanego około III w. p. n. e. Jak się przypuszcza, osadnictwo zlokalizowane było w pobliżu trzech jezior: Luterskiego, Tejstymy i Kikity. Najstarsza znana notatka o nekropolii w Lesie Kikickim pochodzi z 1305 roku, a zapisana została w *Codex Diplomaticus Warmiensis*.

Największe koncentracje grobowców kurhanowych znajdują się obecnie w rejonie Swietłogorska, w płn.-zach. Sambii, w pobliżu wsi Gródki, koło Działdowa, w rejonie Piórkowa, koło Braniewa, w pobliżu Głamstawek, koło Bartoszc, w Bukwałdzie, koło Olsztyna oraz w Kikickim lesie.

Z inicjatywy członków Stowarzyszenia Miłośników Historii i Kultury Prus *Pruthenia* narodziła się idea powołania na obszarze Lasu Kikickiego rezerwatu archeologicznego kultury kurhanów zachodniobałtyckich. Walory historyczno-poznawcze obiektu, a także jego niezwykle atrakcyjne położenie (jeziro Luterskie z ośrodkiem wypoczynkowym) stanowią ważne przesłanki pozwalające oczekiwać dużej popularności rezerwatu.

5. Klimat

Klimat gminy Jeziorany, podobnie jak klimat Polski, odznacza się dużą różnorodnością i zmiennością typów pogody. Związane jest to z przemieszczaniem się frontów atmosferycznych i częstą zmiennością mas powietrza. Fluktuacje stanów pogody są nawet większe niż w pozostałych nizinnych regionach kraju, co związane jest

z różnorodnością fizjograficzną podłoża: urozmaiconą rzeźbą, występowaniem kompleksów leśnych, obszarów podmokłych oraz bogatej sieci wód powierzchniowych. Mazurska dzielnica klimatyczna – do której należy gmina Jeziorany – jest najchłodniejsza w nizinnej części Polski, a związane jest to głównie z chłodnymi zimami i wiosnami. Warunki te kształtują bardzo krótki okres wegetacyjny, który dla Biskupca i Lidzbarka Warmińskiego (najbliższych miejscowości z posterunkami meteorologicznymi) wynosi średnio tylko około 191- 192 dni. Jest to wartość podobna jak dla Zakopanego. Dla porównania dla Szczecina i Wrocławia wynosi ona około 230 dni.

Średnie roczne temperatury wynoszą około $+ 6,4^{\circ}\text{C}$ do $+ 6,6^{\circ}\text{C}$. Najzimniejszymi miesiącami są luty i styczeń. Średnie temperatury z wielolecia w tych miesiącach wynoszą od $- 4,1^{\circ}\text{C}$ do $- 4,5^{\circ}\text{C}$. Najcieplejszym jest lipiec. Średnie temperatury z wielolecia w tym miesiącu wynoszą od $16,7^{\circ}\text{C}$ do $17,1^{\circ}\text{C}$. Średnia liczba dni gorących (powyżej 25°C) wynosi 25 – 26.

Roczne sumy opadów wynoszą średnio około 610 – 624 mm. Największe są latem (w lipcu około 86 – 89 mm), a najmniejsze wczesną wiosną (marzec 26 – 29 mm). Dni z opadem jest średnio około 161 – 163 w roku. Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio około 104 - 114 dni w roku.

Przeważają wiatry z kierunków: południowo – zachodniego (19-20%). Znaczny jest też udział wiatrów z kierunku zachodniego, z którego to kierunku wiatry wieją z częstością 15-16%. Z pozostałych kierunków wiatry wieją średnio około 1,5 – 2 razy rzadziej. Przeważają wiatry słabe i o średniej prędkości. Wiatry silne i porywiste występują najczęściej jesienią i zimą.

Najwięcej dni pochmurnych występuje późną jesienią (w grudniu), a najmniej późnym latem (we wrześniu). Zachmurzenie generalnie jest większe w okresie późnej jesieni i zimą, mniejsze w pozostałych porach roku. Na klimat lokalny ma wpływ rzeźba terenu. Obniżenia terenowe przyczyniają się do zalegania chłodnego, wilgotnego powietrza, dużych wahań dobowych temperatury, mniejszych prędkości wiatrów, występowania przymrozków wczesną jesienią.

Topoklimat terenów wyniesionych jest na ogół bardziej sprzyjający pobytowi ludzi. Cechą ujemną jest narażenie na działanie silnych wiatrów w kulminacjach pagórków.

Lokalne warunki klimatyczne sołectwa Kikity, tak jak dla całej Gminy Jeziorany

uksztępowały się w wyniku oddziaływania takich czynników jak rzeźba terenu, obecność zwartych kompleksów leśnych, zbiorników wodnych. Zróźnicowanie warunków termicznych i wilgotnościowych zaznacza się najwyraźniej między obszarami obniżeń a wysoczyzną.

6. Geomorfologia i budowa geologiczna

Pod względem fizjograficznym sołectwo Kikity, jak i gmina Jeziorany należy do Pojezierza Olsztyńskiego.

Gmina Jeziorany leży w strefie zasięgu lądolodu zlodowacenia północnopolskiego – jego fazy pomorskiej. Znajduje do odzwierciedlenie w zróźnicowaniu i świeżości form rzeźb terenu. Teren gminy charakteryzuje się krajobrazem młodoglacjalnym, pojeziernym – z licznymi jeziorami. W obszarze Gminy dominującą pozycję zajmuje wysoczyzna morenowa, głównie moreny dennej o rzeźbie falistej do pagórkowatej, zbudowana głównie z gliny zwałowej.

Kikity charakteryzują się urozmaiconą rzeźbą terenu. Malowniczy krajobraz ukształtowany przez ustępujący lodowiec, pełen rozpadlin i wzgórz morenowych, daje tu panoramę pełną interesujących widoków.

Naturalne ukształtowanie terenu stworzyło niemal górską serpentynę szosy, co daje niepowtarzalny urok dla krajobrazu otaczającego wieś.

7. Gleby

Kikity leżą na obszarze Gminy typowo rolniczej, posiadającej wysoką bonitację gleb. Głównie występują tu gleby brunatne. Użytki rolne zajmują około 70 % powierzchni. Ponad 70 % powierzchni gruntów rolnych zajmują grunty orne, a pozostałe 30 % to użytki zielone. W odniesieniu do Kikit grunty orne zajmują tu obszar 316,13 ha, zaś użytki rolne 386,78 ha.

Warunki glebowe dla produkcji rolnej są generalnie korzystne. Wskaźnik bonitacji jakości rolniczej przydatności gleb na terenie gminy Jeziorany, jak i również w sołectwie Radostowo jest bardzo wysoki, wyższy od średniej w województwie warmińsko – mazurskim. Także ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej jest bardzo wysoki.

8. Lasy i zadrzewienia

Lasy i zadrzewienia na obszarze gminy stanowią 4500 ha. Są one bogate w różnego rodzaju grzyby (borowiki, maślaki, podgrzybki, kurki i rydze, czerwone łebki, koźlaki, zielonki) przyciągające pasjonatów pieszych wędrówek i bogatych grzybobrań.

Zasobność lasów w zwierzynę sprawia, że są one niezwykle atrakcyjne dla myśliwych. Poluje się tu na jelenie, sarny, dziki, lisy i kaczki. Często organizowane polowania zbiorowe przebiegają w przyjaznej atmosferze, a po ich zakończeniu uczestnicy kosztują gorących kiełbasek i tradycyjnego polskiego bigosu przy ognisku.

9. Wody powierzchniowe

Wody zajmują około 2,3 % powierzchni gminy. Elementami sieci hydrograficznej na terenie gminy są zarówno wody płynące (rzeki, strugi, rowy) jak i jeziora.

Obszar gminy znajduje się w dorzeczu Łyny, w zlewni czterech jej prawych dopływów: Wadąga, Kirsny, Symsarny i Pisy. Sieć hydrograficzna jest dość gęsta. Są to jednak na ogół górne (źródłowe) odcinki cieków o małych przepływach. Dotyczy to m.in. Kirsny, której źródła znajdują się na zachód od Studzianki oraz Pisy, której obszar źródłkowy położony jest na północ od Radostowa.

IV. Sfera społeczna

1. Ludność

Liczba ludności (na dzień 31 grudnia 2008 roku według danych Urzędu Gminy)

– 120 mieszkańców, w tym 23 w wieku przedprodukcyjnym (od 0-17 lat), 79 w wieku produkcyjnym (od 18-65) i 18 w wieku poprodukcyjnym (od 66 lat i powyżej).

Ludność Kikit stanowi 1,46 % ogółu populacji Gminy Jeziorany.

2. Instytucje

Na terenie wsi Kikity nie funkcjonuje ani Szkoła Podstawowa, ani placówka pocztowa.

Na terenie wsi Kikity nie funkcjonuje także samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej. Mieszkańcy objęci są opieką zdrowotną przez następujące zakłady:

- Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej
"Medyceusz" ul. Kajki 20 11-320 Jeziorany
- Niepubliczny Zakład Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej
„Frank - Med.” we Franknowie

Na terenie gminy Jeziorany znajdują się 2 apteki, które obsługują wszystkie sołectwa i wsie na terenie gminy Jeziorany.

3. Działalność kulturalna i sportowa:

Na terenie wsi funkcjonuje świetlica wiejska, którą trzeba wyremontować i doposażyć w niezbędny do użytku dla mieszkańców sprzęt.

4. Bezpieczeństwo publiczne

Komisariat Policji w Jezioranach obejmuje swym zasięgiem obszar gminy Jeziorany. Przestępczość na terenie gminy Jeziorany nie odbiega w sposób znaczący od średniej dla całego powiatu olsztyńskiego.

W zakresie ochrony przeciwpożarowej na terenie gminy działa jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Jezioranach, która dysponuje sprzętem niezbędnym do prowadzenia akcji pożarniczych i ratowania życia ludziom.

V. Infrastruktura techniczna

1. Zaopatrzenie w wodę

Miasto Jeziorany zwodociągowane jest w ponad 90 %.

Wydajność istniejących ujęć wodnych jest wystarczająca dla zaspokojenia potrzeb istniejących i perspektywicznych miasta.

Sieć wodociągowa winna być wyposażona w hydranty ppoż.

Stwierdzić należy, że możliwość ujmowania wód użytkowych na terenie miasta oraz budowa nowych odcinków sieci wodociągowej nie stanowi bariery rozwojowej dla miasta.

Na terenie gminy zaopatrzenie w wodę odbywa się z ujęć głębinowych. Woda przeznaczana jest do zaspokojenia potrzeb bytowo-gospodarczych ludności, usług dla ludności i rolnictwa oraz w niewielkim stopniu dla rekreacji. Na obszarze gminy zasoby warstw wodonośnych określa się jako dobre. Na terenie gminy poza Jezioranami występuje 5 podstawowych ujęć wodnych wraz ze stacjami uzdatniania wody (poprzez odżelaznianie i odmanganianie) oraz wodociągami grupowymi które są we władaniu gminnym.

Wydajność istniejących ujęć wody jest wystarczająca do zaspokojenie potrzeb mieszkańców. Problemem podobnie jak przy każdej inwestycji infrastrukturalnej jest rozproszona zabudowa gospodarstw, co znacznie zwiększa koszty doprowadzenia wody.

2. Kanalizacja i oczyszczanie ścieków

Na terenie miasta i Gminy Jeziorany, istnieje zorganizowana gospodarka ściekowa.

Główne kanały sanitarne i sieć kanalizacji sanitarnej zlokalizowane są praktycznie na terenie całego miasta.

Ścieki odprowadzane są grawitacyjnie oraz za pomocą przepompowni ścieków w kierunku istniejącej oczyszczalni ścieków w północnej części miasta.

Obecnie eksploatowana oczyszczalnia ścieków biologiczno-mechaniczna o przepustowości 1000 m³/dobę. Oczyszczalnia z punktem zlewnym ścieków sanitarnych dla miasta i gminy.

W miejscowości Jeziorany są obecnie realizowane dalsze odcinki sieci kanalizacji sanitarnej oraz wymieniane na nowe niektóre odcinki sieci.

Przepustowość i stan techniczny istniejących kolektorów sanitarnych jest wystarczająca do przejścia większości ścieków z miasta.

Ścieki z północnej części miasta (z niewielkiej części budynków) odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych skąd są wywożone samochodami asenizacyjnymi do punktu zlewnego do miejskiej oczyszczalni ścieków.

Na terenie sołectwa Kikity uregulowana jest gospodarka ściekowa. Ścieki poprzez przepompownie są tłoczone do oczyszczalni ścieków w Jezioranach. Kanalizacja obejmuje 98 % gospodarstw.

3. Gospodarka odpadami

Dobrze funkcjonuje gospodarka odpadami, miejscowość wyposażona jest w pojemniki o pojemności 1,1 m³ do segregacji odpadów (plastik, szkło, papier). Mieszkańcy sołectwa Kikity mają podpisane umowy na wywożenie nieczystości stałych i posesje wyposażone są w pojemniki do odprowadzania odpadów komunalnych, które wywożone są na składowisko w gminie Bisztynek.

4. Energetyka

W Gminie Jeziorany wszystkie gospodarstwa domowe korzystają z energii elektrycznej. W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną sołectwo Kikity obsługuje Koncern Energetyczny Energa S.A., która swą filię ma w Jezioranach.

5. Komunikacja

Drugi

Teren gminy Jeziorany obsługują drogi zaliczane do kategorii dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Ogólny stan dróg znajdujących się na terenie Sołectwa Kikity jest niezadowalający.

Ich stan jakości w przeważającej części odbiega od warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne, w zakresie bezpieczeństwa użytkowania (szerokości jezdni, pobocza, brak chodników, odwodnienia itp. itd.)

Kolej

Sołectwo Kikity jak i cała Gmina Jeziorany pozbawiona jest bezpośredniej komunikacji kolejowej.

Przez teren gminy Jeziorany przebiega linia kolejowa nr 224 Czerwonka – Sagnity. Jest to linia znaczenia lokalnego, drugorzędna, jednotorowa, niezelektryfikowana .

Przewozy pasażerskie na tej linii są zawieszony, natomiast przewozy towarowe z uwagi na nierentowność linii są przez kolej proponowane do zawieszenia na odcinku Czerwonka – Lidzbark Warmiński.

Autobusy

Usługi komunikacji autobusowej na terenie sołectwa i Gminy świadczone są w znaczącej mierze przez sektor prywatny, z udziałem PKS Olsztyn.

6. Sfera gospodarcza

Większość mieszkańców sołectwa Kikity znajduje zatrudnienie w mieście. Jednym ze źródeł utrzymania mieszkańców gminy Jeziorany jest rolnictwo, w którym znalazło zatrudnienie około 40% ludności zawodowo czynnej. Jednak mała opłacalność produkcji rolnej sprawia, iż nie jest to jedyne źródło utrzymania ludności posiadającej gospodarstwa rolne. Bliskość miasta Dobre Miasto oraz Olsztyna natomiast powoduje, iż mieszkańcy gminy korzystają z rynku pracy poza granicami administracyjnymi własnego obszaru. Oprócz rolnictwa mieszkańcy gminy znajdują zatrudnienie w pozarolniczych działach gospodarki narodowej.

7. Rolnictwo

Mieszkańcy Kikit dostrzegają potencjał rozwoju i integrowania życia społecznego na terenie wsi.

Klasy gruntów użytkowanych przez osoby fizyczne w sołectwie Kikity przedstawiają się następująco:

Klasy bonitacyjne gruntów ornych w ha	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VIz	Razem
	-	-	39,11	112,56	89,01	25,70	44,05	5,7	-	316,13

Dotychczas, pomimo trudności życiowych prowadzili oni szereg działań na rzecz poprawy warunków życia.

Wspólna praca, wsparcie samorządu lokalnego, urzędu pracy, ośrodka pomocy społecznej instytucji działających na rzecz aktywizacji zawodowej i kształcenia zawodowego, a także promowanie dobrych praktyk działalności gospodarczej i inicjatyw społecznych na wsi z pewnością mogą poprawić jakość życia we wsi Kikity.

W dalszej części opracowania przeprowadzona została analiza SWOT Sołectwa, która powstała w wyniku dyskusji prowadzonej z Radą Sołecką i przedstawicielami lokalnej

społeczności. Analiza wskazuje czynniki, które są przestrzegane przez mieszkańców sołectwa jako wpływające negatywnie i hamujące rozwój wsi, a także te w których upatruje się walorów i dalszych kierunków rozwoju Sołectwa.

Kikity

VI. Analiza SWOT Wsi i Sołectwa Kikity

1. Silne strony

- zwodociągowany i skanalizowany teren sołectwa w 99 %
- wyposażenie w kontenery do segregacji odpadów
- korzystne warunki glebowe dla produkcji rolnej
- istniejąca baza oświatowa i sportowa w Jezioranach
- czyste powietrze
- sieć telefonów stacjonarnych
- brak uciążliwego przemysłu
- przygotowane działki pod zabudowę letniskową i mieszkaniową

2. Słabe strony

- słaba oferta usług turystycznych, niewykorzystane zasoby turystyczno-rekreacyjne
- niedostatek ofert na zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży
- niski stan zasobności gospodarstw domowych
- zła jakość techniczna i niewystarczająca ilość obiektów kulturalnych
- brak chodników
- niskie kwalifikacje zawodowe mieszkańców
- brak przemysłu i rynku pracy
- brak miejsc pracy
- słaba jakość dróg wiejskich
- brak internetu

3. Szanse

- doksztalcenia mieszkańców – szkolenia i kursy
- rozwój edukacji ekologicznej oraz rozwój agroturystyki
- rozbudzanie przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy
- rozbudzenie więzi społecznych od najmłodszych lat
- wykorzystanie inwestorów zewnętrznych inwestujących w turystykę
- moda na turystykę wiejską i aktywną (rowerową)
- fundusze pomocowe UE

4. Zagrożenia

- utrzymujące się bezrobocie – degradacja społeczeństwa
- brak środków finansowych
- *migracja młodzieży do dużych miast*

VII. Wizja Rozwoju Wsi i Sołectwa Kikity

PRIORYTET 1. – Ochrona walorów przyrodniczo - krajobrazowych i kulturowych

Cele:

1. Dbłość i renowacja kapliczek przydrożnych
2. Organizacja festynów, kiermaszów, promujących tradycję i lokalną kulturę
3. Dbłość o czystość wsi

PRIORYTET 2. – Podnoszenie atrakcyjności infrastruktury społeczno – usługowej, kulturalnej i turystycznej

Cele:

1. Remont świetlicy wiejskiej wraz z zapleczem noclegowym na około 10 osób oraz wyposażenie w niezbędny sprzęt
2. Oczyszczenie brzegu jeziora i budowa plaży miejskiej wraz z mołem, grillem, grzybkiem i ławeczkami.
3. Modernizacja i wyposażenie boiska wiejskiego. Zakup kosiarki do trawy oraz wykorzystanie budynku po byłej hydroforni na szatnie.
4. Działania na rzecz poprawy warunków zamieszkania, oferty kulturalno – rekreacyjnej dla dzieci i młodzieży, tworzenie infrastruktury do rozwoju turystyki:
  - Oferta rekreacyjna – trasa rowerowa, szlak pieszy, plac zabaw, ogniska
  - Oferta turystyczna – gospodarstwa agroturystyczne
  - Oferta „postojowa” dla przejezdnych – gastronomia, plac zabaw
  - Organizacja meczów piłki nożnej, siatkowej, tenisa stołowego
5. Upiększanie wsi – w ramach tych działań zorganizować warsztaty artystyczne (rzeźba, wiklina, malarstwo), a dorobek pracy twórczej wzbogaci wieś, zwiększenie powierzchni zieleni we wsi

PRIORYTET 3. – Społeczeństwo informacyjne, podnoszenie poziomu edukacji i aktywności zawodowej mieszkańców, działania na rzecz zapobiegania bezrobociu

Cele:

1. Organizowanie szkoleń dla rolników, osób bezrobotnych na temat form samo zatrudnienia
2. Pomoc doradcza w zakresie opracowania planów zieleni
3. Pomoc doradcza dla osób chcących uruchomić działalność agroturystyczną.

PRIORYTET 4. – Modernizacja istniejącego systemu komunikacji drogowej

Cele:

1. Budowa i modernizacja dróg, zjazdów oraz chodników.
2. Postawienie nowego przystanku oraz przygotowanie budowa zatoki autobusowej.

Zadania planowane do wykonania w okresie od 2008 do 2016 roku

Środkiem i celem planowanych działań jest mobilizacja lokalnych społeczności i pobudzenie lokalnych aktywności do działań na rzecz poprawy warunków i jakości życia we wsi. Ważne jest podniesienie i wzbogacenie atrakcyjności turystycznej gminy oraz poprawa jej wizerunku poprzez właściwe wykorzystanie dziedzictwa kulturowego jako cennych produktów turystycznych.

1. Renowacja kaplicy

Koszt całego zadania wyniesie około 25 000,00 zł.

Termin realizacji zadania – 2009 – 2010

Źródła finansowania projektu – środki Unii Europejskiej, budżet gminy Jeziorany

2. Remont świetlicy wiejskiej wraz z zapleczem noclegowym na około 10 osób oraz wyposażenie w niezbędny sprzęt

Świetlica jako miejsce spotkań mieszkańców jest jednym z najważniejszych elementów funkcjonowania miejscowości. Może stać się czynnikiem silnie integrującym rozmaite grupy społeczne. Miejscem, gdzie rozgrywane będą rozmaite gry i konkursy dla dzieci a dorośli będą mogli pograć w bilard czy karty lub sporządzić wspólnie potrawy w ramach spotkań kobiet.

Koszt całego zadania wyniesie około 200 000,00 zł.

Termin realizacji zadania – 2009 – 2010

Źródła finansowania projektu – środki Unii Europejskiej, budżet gminy Jeziorany

3. Położenie polbruku

Budowa chodnika znacznie poprawi bezpieczeństwo pieszych użytkowników drogi zmuszonych do poruszania się niebezpiecznym poboczem. Chodnik w miejscowości jest potrzebny z uwagi na duży ruch pieszych, który poprzez budowę nowego ciągu komunikacyjnego zostanie uporządkowany. Wpłynie to korzystnie na jakość infrastruktury komunikacyjnej, co przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa ruchu oraz estetyki sołectwa.

- Ułożenie chodnika z kostki polbrukowej wzdłuż wsi w ciągu drogi wojewódzkiej nr 593 i wykonanie zjazdów
- Wykonanie zatoki autobusowej
- Wykonanie przystanku autobusowego

Koszt całego zadania wyniesie około 100 000,00 zł.

Termin realizacji zadania – 2009 – 2011

Źródła finansowania projektu – środki Unii Europejskiej, budżet gminy Jeziorany

- 4. Adaptacja budynku po byłej hydroforni na zaplecze sportowe (szatnia) przy boisku wiejskim.*

Koszt całego zadania wyniesie około 50 000,00 zł.

Termin realizacji zadania – 2009 – 2011

Źródła finansowania projektu – środki Unii Europejskiej, budżet gminy Jeziorany

- 5. Oczyszczenie brzegu jeziora i budowa plaży miejskiej wraz z mołem, grillem, grzybkiem i ławeczkami*
  - Oczyszczenie brzegu jeziora*
  - Budowa mola*
  - Budowa zaplecza rekreacyjnego (grill, grzybek itp.)*

Koszt całego zadania wyniesie około 200 000,00 zł.

Termin realizacji zadania – 2010 – 2012

Źródła finansowania projektu – środki Unii Europejskiej, budżet gminy Jeziorany

- 6. Rozwiązaniem problemów związanych z dbaniem o zieleni mogłaby być współpraca z KIS w Jezioranach:*
  - Kierowanie osób długotrwale bezrobotnych do robót społecznie użytecznych i w ramach tych prac wykonują np. koszenie traw, przycinanie krzewów, koszenie rowów.*
  - Kierowanie osób skazanych przez Sąd do prac społecznych.*
- 7. Powinny być stałe zajęcia świetlicowe.*
- 8. Upiększanie wsi – w ramach tych działań będziemy organizować kilka razy do roku akcje upiększania i sprzątanania miejscowości (między innymi nasadzenie krzewów i kwiatów, postawienie tabliczek informacyjnych itp.)*

Koszt całego zadania wyniesie około 60 000,00 zł.

*Termin realizacji zadania – 2009 – 2016
Źródła finansowania projektu – środki Unii Europejskiej, budżet gminy
Jeziorany, mieszkańcy Kikit, Rada Sołecka*

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości Kikity zakłada w przeciągu 8 najbliższych lat realizację kilku zadań. Istotą tych zadań jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową.

Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury, edukacji, sportu i rekreacji.

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości Kikity ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych.